

ВИВЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ ДІЇ АНАБОЛІЧНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ З МЕТОЮ СТВОРЕННЯ НОВОГО ФІТОПРЕПАРАТУ

Керімова Г. Ф., Рибак В. А., Король В. В.
Національний фармацевтичний університет,
м. Харків, Україна
viktoriarybak2@gmail.com

Анаболічні лікарські засоби – це група різних за будовою та походженням засобів, які здатні підсилювати процеси синтезу білка в організмі. Життя є способом існування білкових тіл, що підтверджує наскільки широко можуть застосовуватися анаболічні лікарські засоби при умові їх повної або відносної нешкідливості для організму. Анаболічні лікарські засоби поділяють на стероїдні (метандієнон, нандролон) і нестероїдні (інозин, оротова кислота). До стероїдних препаратів належать сполуки чоловічих статевих гормонів, такі, як медротестерону пропіонат, тестенат. Однак їх застосуванню як лікувальних анаболічних препаратів перешкоджають андрогенні властивості. У зв'язку із цим були синтезовані сполуки, близькі за структурою до стероїдних речовин, але які мають переважно анаболічну активність – метандієнон, нандролон.

Мета роботи – вивчення механізму дії анаболічних лікарських засобів з метою створення нового лікарського препарату з сухого екстракту кореневищ півника угорського (*Iris hungarica*).

Анаболічні стероїди володіють вираженою здатністю стимулювати синтез білка в організмі, що проявляється збільшенням маси тіла, підвищенням апетиту, покращенням загального стану пацієнтів. Під впливом анаболічних стероїдів відбувається затримка в організмі азоту, фосфатів, калію, сірки; підсилюється фіксація кальцію кістковою тканиною, але для оптимізації фармакологічної дії анаболічних стероїдів пацієнт повинен отримувати повноцінне білкове харчування, адекватну кількість вітамінів і мінеральних речовин.

Механізм дії анаболічних стероїдів ґрунтується на їх здатності взаємодіяти зі специфічними для них рецепторами. Комплекс «анаболічний стероїд-рецептор» забезпечує проникнення анаболічного стероїда в цитоплазму, а далі до ядра клітини, де він взаємодіє з гормончутливими елементами, які розташовані на різних генах. У результаті запускається ланцюг складних біохімічних процесів, які стимулюють синтез структурних білків, тканинне дихання і окислювальне фосфорилування в скелетних м'язах, що призводить до накопичення в них макроергічних фосфатів (АТФ і ін.), збільшенню м'язової маси і зниженню кількості жирової тканини.

В клінічній практиці анаболічні стероїди застосовуються для корекції білкового обміну при кахексії, астенії, інфекційних захворюваннях, в період відновлення після важких опіків і травм, в комплексній терапії ішемічної хвороби серця, міокардитів, хронічних захворювань легень і нирок.

Таким чином, враховуючи особливості хімічного складу і достатню сировинну базу півника угорського (*Iris hungarica*) вважаємо перспективним створенням нового фітопрепарату, як коректора білкового обміну.